EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOON (EL) 2022/295,

19. oktoober 2021,

tähelepanekutega, mis on Euroopa Liidu 2019. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitleva otsuse lahutamatu osa, II jagu – Euroopa Ülemkogu ja nõukogu

EUROOPA PARLAMENT,

— võttes arvesse oma otsust Euroopa Liidu 2019. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta, II jagu – Euroopa Ülemkogu ja nõukogu,

— võttes arvesse kodukorra artiklit 100 ja V lisa,

— võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni teist raportit (A9-0276/2021),

A. arvestades, et Euroopa Liidu lepingu artikli 13 kohaselt tegutseb iga institutsioon talle aluslepingutega antud volituste piires ning vastavalt nendes sätestatud korrale, tingimustele ja eesmärkidele, ning et institutsioonid peavad olema omavahelises koostöös üksteise suhtes lojaalsed;

B. arvestades, et kõigi liidu institutsioonide tegevus peaks olema läbipaistev ja nad peaksid olema liidu kodanike ees täielikult vastutavad neile kui liidu institutsioonidele usaldatud rahaliste vahendite kasutamise eest;

C. arvestades, et läbipaistvus ja aruandekohustus on eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluses keskse tähtsusega, et tagada liidu institutsioonide demokraatlik legitiimsus liidu kodanike suhtes;

D. arvestades, et eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse läbipaistvus eeldab liidu haldustegevuse läbipaistvust, ning arvestades, et liidu finantshuvide kaitseks on vaja, et iga liidu institutsioon oleks oma eelarve täitmise eest vastutav;

E. arvestades, et eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutav institutsioon leiab, et kuna Euroopa Ülemkogu ja nõukogu saavad vahendeid liidu üldeelarvest, peaks neil liidu institutsioonidena olema demokraatlik aruandekohustus liidu kodanike ees;

1. tuletab meelde Euroopa Parlamendi rolli eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluses, nagu see on sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingus ja finantsmääruses;

2. juhib tähelepanu asjaolule, et ELi toimimise lepingu artikli 335 kohaselt esindab iga institutsioon liitu oma halduslikku iseseisvuse alusel oma tegevusalaga seotud küsimustes ning et vastavalt sellele ja võttes arvesse ka finantsmääruse artiklit 59, antakse institutsioonidele vajalikud volitused oma eelarvejagude täitmiseks ning iga institutsioon vastutab ise oma eelarvejagude täitmise eest;

3. märgib parlamendi ja teiste institutsioonide rolli eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluses vastavalt ELi toimimise lepingu, eelkõige selle artikli 319 ning finantsmääruse, eelkõige selle artiklite 260–263 sätetele; rõhutab, et Euroopa Parlamendi rolli tugevdab väljakujunenud ja tunnustatud tava;

4. märgib, et parlamendi kodukorra artiklis 100 on sätestatud, et „sätteid, mis reguleerivad […] Euroopa Komisjonile eelarve täitmisel heakskiidu andmise menetlust, kohaldatakse ka järgmiste heakskiidu andmise menetluste suhtes: Euroopa Liidu teiste institutsioonide ja organite, nagu nõukogu […] eelarvete täitmise eest vastutavate isikute tegevusele eelarve täitmisel“;

5. peab kahetsusväärseks, et nõukogu on rohkem kui kümme aastat keeldunud eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse raames parlamendiga koostööd tegemast, sundides parlamenti eelarve täitmisele heakskiidu andmisest keelduma;

6. peab kahetsusväärseks, et nõukogu ei ole ikka veel reageerinud märkustele, mille parlament esitas oma 29. aprilli 2021. aasta resolutsioonis ([1]) eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta, jätkates nii alates 2009. aastast valitsenud suundumust;

([1]) Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0166.

7. peab kahetsusväärseks, et Euroopa Ülemkogu ja nõukogu eelarve ei ole jagatud kaheks eraldiseisvaks eelarveks, nagu parlament on soovitanud oma viimastes eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitlevates resolutsioonides – seda selleks, et suurendada läbipaistvust ning kummagi institutsiooni kulutõhusust ja aruandekohustust;

8. peab kahetsusväärseks, et oma esialgsele lubadusele vaatamata ei ole nõukogu seni tema poolt komisjoni ettepanekutesse tehtud sisuliste muudatuste kohta piisavaid mõjuhinnanguid koostanud; rõhutab veel kord, et selline hindamine on üks peamisi tegureid, mis aitab parandada liidu õigusaktide kvaliteeti, nagu on sätestatud 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes ([2]);

9. võtab nõukogu parandatud finantsjuhtimis- ja tulemussüsteemi teadmiseks; peab kahetsusväärseks, et seni ei ole üheski aruandes põhjalikku kokkuvõtet peamistest tulemuslikkuse põhinäitajatest ja tulemustest, mistõttu ei saa saavutatud tulemusi seatud eesmärkidega võrrelda;

10. peab kahetsusväärseks, et puudub teave nõukogu soolise võrdõiguslikkuse tegevuskava rakendamise ja nõukogus kui töökohas puuetega inimestele võrdsete võimaluste tagamiseks võetud meetmete kohta; kutsub nõukogu üles esitama Euroopa Parlamendile üksikasjalikku teavet puuetega inimeste osakaalu kohta ning geograafilise ja soolise jaotuse kohta, eelkõige kõrgema juhtkonna tasandil; palub nõukogul anda teavet võrdsete võimaluste, geograafilise tasakaalustatuse ja soolise võrdõiguslikkuse tagamiseks võetud meetmete kohta;

11. peab kahetsusväärseks, et nõukogu ei ole esitanud teavet soolise ja geograafilise tasakaalustamatuse vähendamiseks võetud tulemuslike meetmete kohta, sealhulgas juhtkonna tasandil; tuletab meelde vajadust ühtlustada naiste õiguste kaitse ning soolise võrdõiguslikkuse tugevam integreerimine ja koordineerimine kogu liidu poliitikas valdkondadevahelise käsituse abil; tuletab sellega seoses meelde Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsiooni vajaduse kohta luua soolise võrdõiguslikkusega tegelev nõukogu koosseis ([3]);

12. peab kahetsusväärseks, et puudub teave nõukogu meetmete kohta, mille eesmärk on eetilise kultuuri edendamine, ning juhib tähelepanu asjaolule, et Euroopa Parlamendile ei ole sellesuunalistest algatustest teatatud; rõhutab, kui oluline on konkreetsete sammude tegemine heade tavade rakendamiseks, näiteks erikoolitused, käitumisjuhendid või ausust ja eetilisi väärtusi käsitlevad sisesuunised, spetsiaalne veebisait või korduma kippuvad küsimused eetikaprobleemide või rikkumisest teatajate kaitse kohta; tuletab meelde kontrollikoja 19. juuli 2019. aasta eriaruandes nr 13/2019 „Auditeeritud ELi institutsioonide eetikaraamistikud: on veel arenemisruumi“ esitatud väidet, et eetiline käitumine soodustab usaldusväärsemat finantsjuhtimist ja suurendab avalikkuse usaldust, mis on avaliku poliitika eduka elluviimise seisukohast möödapääsmatu, ning eelkõige väidet, et Euroopa Liidu institutsioonide ja organite töötajate ja liikmete ebaeetiline käitumine püüab suurt avalikku huvi ning vähendab usaldust ELi vastu;

13. peab kahetsusväärseks asjaolu, et eetikaraamistiku, läbipaistvuse ning huvide konfliktide ennetamise, avastamise ja vältimise vajalikkusele ei ole tähelepanu pööratud; rõhutab oma tõsist muret paljude poliitikas ja eelarve otsustusprotsessides osalevate liikmesriikide esindajate huvide konfliktide pärast; rõhutab sellega seoses komisjoni poolt Tšehhi peaministri Andrej Babiši ja Agroferti kohta tehtud auditi järeldusi, mis kinnitavad huvide konflikti olemasolu; kordab, et igasugune tegelik või tajutav huvide konflikt kahjustab nõukogu ja kogu liidu mainet; kordab parlamendi tungivat nõudmist nõukogule tagada, et liikmesriikide esindajad, kes saavad neile otseselt või kaudselt kuuluvate ettevõtete kaudu liidu toetustest vahetult kasu, ei osaleks toetustega seotud poliitika- ega eelarvealastes aruteludes ja hääletustel; palub nõukogul esitada parlamendile teavet huvide konfliktide ärahoidmiseks kehtestatud meetmete kohta; taunib asjaolu, et nõukogu lükkab kategooriliselt tagasi parlamendi ettepanekud suurendada auditi ja kontrolli valdkonnas digitaliseerimist ning keeldub tegemast koostööd olemasolevate liidu ja riiklike andmebaaside ning aruandlus- ja järelevalvesüsteemide koostalitlusvõime suurendamiseks; on väga mures Euroopa Ülemkogu ametlike ja mitteametlike järelduste pärast, mis vaatamata olemasolevatele huvide konfliktidele mõjutavad ühist põllumajanduspoliitikat ja ühtekuuluvusläbirääkimisi, mis puudutavad füüsilise ja juriidilise isiku kohta eraldatava rahastamise piiramist;

([2]) ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.
([3]) Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0379.

14. peab kahetsusväärseks, et mõned liikmesriigid kasutavad ettevõtete sponsorlust, et rahastada see osa oma nõukogu eesistujaperioodi tegevusest, mida nõukogu eelarve ei kata; kordab oma suurt muret võimaliku mainekahju pärast, mida selline tava võib nõukogule ja liidule tekitada; võtab teadmiseks 30. juuni 2021. aasta lõpliku teksti, mis lisatakse nõukogu eesistujariigi käsiraamatusse suunistena nõukogu eesistujariikidele sponsorluse kasutamise kohta; väljendab selle positiivse sammu üle heameelt, kuid peab selgete, läbipaistvate ja konkreetsete ühiste reeglite puudumist kahetsusväärseks; kutsub nõukogu üles kõnealuseid suuniseid edasi arendama ja liikmesriikidele kohustuslikuks muutma;

15. peab kahetsusväärseks asjaolu, et nõukogu aruandlus õigusloome läbipaistvuse parandamiseks võetud meetmete kohta pole endiselt täiesti rahuldav, ning kordab oma üleskutset nõukogule tõhustada oma tegevust läbipaistvuse suurendamiseks, muu hulgas avaldades nõukogu töödokumendid, registreerides ja avaldades liikmesriikide seisukohad ning tehes kättesaadavaks rohkem kolmepoolsete läbirääkimiste dokumente; väljendab heameelt selle üle, et Euroopa Ülemkogu allkirjastas institutsioonidevahelise kokkuleppe kohustusliku läbipaistvusregistri kohta ([4]); nõuab, et selle kasutamist laiendataks alaliste esinduste ja ametnike tegevusele, kellele seda praeguste piirangute tõttu ei kohaldata;

16. peab kahetsusväärseks asjaolu, et lobistide ja Euroopa Ülemkogu eesistuja või tema kabineti liikmete vaheliste kohtumiste kohta ei esitata täielikku teavet, nagu seda soovitas Euroopa Ombudsman oma 18. juuni 2019. aasta otsuses seoses juhtumiga nr 1946/2018/KR selle kohta, kuidas nõukogu peasekretariaat teavitab avalikkust Euroopa Ülemkogu presidendi ja tema kabineti liikmete kohtumistest huvirühmade esindajatega;

17. peab kahetsusväärseks, et nõukogu ei ole võtnud meetmeid ega teinud algatusi, et tagada terviklik, läbipaistev ja tõhus menetlus Euroopa prokuröride ametisse nimetamiseks ja seoses liikmesriikide ettepanekuga Euroopa delegaatprokuröride kohta;

18. peab kahetsusväärseks nõukogu eelarve täitmisele heakskiidu andmisel korduvalt esinenud raskusi, mida tingis nõukogu koostöövalmiduse puudumine; juhib tähelepanu sellele, et Euroopa Parlament ei andnud heakskiitu nõukogu peasekretäri tegevusele aastate 2009–2018 eelarve täitmisel ning oma 29. aprilli 2021. aasta resolutsioonis toodud põhjustel lükkas parlament edasi otsuse tegemise heakskiidu andmise kohta nõukogu peasekretäri tegevusele 2019. aasta eelarve täitmisel;

19. peab kahetsusväärseks, et Euroopa Parlament ei saa teha teadlikku otsust nõukogu peasekretärile eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta, kuna tulemuslikuks eelarvekontrolliks on vajalik parlamendi ja nõukogu koostöö, mida praegu ei ole; nõuab, et nõukogu kulutusi tuleb kontrollida samamoodi nagu teiste institutsioonide omi, ning juhib tähelepanu sellele, et niisuguse kontrolli põhielemendid on esitatud Euroopa Parlamendi viimaste aastate eelarve täitmisele heakskiidu andmise resolutsioonides;

20. tuletab meelde, et eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse kohta soovitusi andva institutsioonina peaks nõukogu seda tegema kiiremini ja austades teisi liidu institutsioone;

21. peab kahetsusväärseks, et nõukogu ei anna endiselt vastuseid parlamendi küsimustele ega osale institutsioonide peasekretäride kuulamistel;

22. juhib tähelepanu sellele, et Euroopa Parlament on ainus liidu kodanike poolt otse valitud institutsioon ning tema roll eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluses on otseselt seotud kodanike õigusega saada teavet selle kohta, kuidas avaliku sektori raha kasutatakse;

23. tõstab esile Euroopa Parlamendi õiguse anda eelarve täitmisele heakskiit vastavalt ELi toimimise lepingu artiklitele 316, 317 ja 319 ning kooskõlas praeguse tõlgenduse ja praktikaga, mille kohaselt tuleb selleks, et säilitada läbipaistvus ja tagada demokraatlik vastutus liidu maksumaksjate ees, anda heakskiit igale eelarverubriigile eraldi; tuletab meelde, et parlament kasutab oma eesõigusi eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluses kõigi liidu institutsioonide, organite ja asutuste suhtes, ning peab kahetsusväärseks, et nõukogu on ainus, kes keeldub seoses vastavate õiguste ja rollidega lojaalse koostöö tegemisest;

([4]) Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel 20. mail 2021. aastal sõlmitud institutsioonidevaheline kokkulepe kohustusliku läbipaistvusregistri kohta (ELT L 207, 11.6.2021, lk 1).

24. on seisukohal, et Euroopa Ülemkogu ja nõukogu koostöö puudumine eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutava institutsiooniga ei ole vastuolus mitte ainult institutsioonide lojaalse koostöö põhimõttega ja saadab liidu kodanikele negatiivse signaali, vaid väljendab ka austuse puudumist parlamendi rolli vastu liidu eelarve läbipaistvuse ja demokraatliku aruandekohustuse tagajana;

25. kinnitab vajadust parandada eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse raames institutsioonidevahelist koostööd Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahelise vastastikuse mõistmise memorandumi kaudu, milles käsitletakse parlamendi ja nõukogu vahelist koostööd iga-aastase eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse käigus; tuletab meelde, et parlament teavitas nõukogu oma läbirääkimisrühma koosseisust rohkem kui aasta tagasi ning on valmis dialoogi igal ajal taasalustama, oodates ainult nõukogu vastust; palub sel eesmärgil, et nõukogu algataks institutsioonidevahelised läbirääkimised edasise viivituseta.